

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápary, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal mérsékelt áron számolt.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Halkonzervgyár Fiumében.

— Tengeri halászatunk jövője. —

Fiume, július 12.

Hollandiának milliókat hoz a konzervgyártás. A holland kereskedő megvásárolja a falusi gazda terményeit, a borsót, babot, spargát, káposztát és egyéb veteményeket, azokat üres óráiban leforrassa, bádogszelen-czebe teszi, légmentesen elzárja és drága pénzen árusítja és exportálja a kontinens minden részébe. Amit a holland kereskedő a zöld-séggel mivel, azt teszi a norvég vállalkozó nagyban a hallal. Elárasztja vele az egész világot, kenyeret ad száz és száz családnak és a maga részére is félretesz egy kis jövedelmet.

A halbőség kincsét jelent a halászatra. De csak úgy, ha konzerv alakjában kerül forgalomba. A hálnak az értéke megkétszereződik, mielőtt bádogszelen-czebe kerül.

A Quarnero évszázadok óta gazdag különböző fajú halakban. Scombrit, szárdellát és más halakat milliószámra fognak évenként. A kincs azonban mégis kiaknázatlanul hevert eddig a tenger mélyében. Mert nem volt, aki szakszerűen gondoskodott volna tengeri halászatunk fejlesztéséről s a kifogott hal értékesítéséről. Most azonban végre követésre talál a norvégek gazdasági módja a tengeri halászat téren. Létrejön az első magyar halkonzervgyár Fiumében, amely gondoskodni fog arról, hogy a külföldi halkonzerveket kiszorítsa Magyarországból, fejlessze tengeri halászatunkat és orvosolja azokat a bajokat,

amelyek Fiumében a halkereskedelem terén eddig uralkodtak.

A kormány ugyanis megadta az engedélyt zimonyi Schwarz Mihály nagyvállalkozónak, hogy Fiumében halkonzervgyárat alapítson s az összes halfajokat, amelyek a Quarneróban élnek, földolgozhassa. Nagyszabású, modern alapokon nyugvó gyár létesítéséről van szó, amely a scombri, orada, szárdella, szárdinia, asinelli stb. halfajok feldolgozásával fog foglalkozni.

Zimonyi Schwarz Mihály, aki a külföldön is elismert halászati szakember, részvénytársasági alapon fogja az új gyárat létesíteni. A részvények azonban csak néhány tőkepenzes kezében maradnak. Részesek lesznek a vállalatban az alapító zimonyi Schwarz Mihály, a Gregersen-család és csetei Herceg Péter.

Az engedélyező miniszteri okirat a múlt héten érkezett le Fiuméba s Zimonyi Schwarz Mihály már aláírta a főjegyzői okiratot, amelyben a gyárnak adományozó szubvenczió és egyéb kedvezmények, valamint a gyár részéről megkövetelt ellenszolgáltatások bennfoglaltaknak. A gyár kötelezi magát bizonyos termelési kvantumra, azonkívül tartozik norvég mintára saját halászati gőzösökről gondoskodni és nagy halcsarnokot létesíteni a város belső területén. Ez utóbbi intézkedésre megszűnnek azokat a visszacsúszó állapotok, amelyek a fiumei halkereskedelem terén uralkodtak, s a különböző halfajokat mindig egyformán fogják árusítani. Az új halkonzervgyár ezenkívül óriási hűtőházat fog fölállítani,

lakhoz és belebámultam a fénytengerbe, mely előttem elterült. A nap korongja méltóságteles lassúsággal eltűnt a láthatár szélén s lángvörös visszfénye lassan-lassan rózsaszínűre vált. De minő igazságtalanság tárult fel hirtelen gyermeki szemem előtt? Az utcának csak egyik fele ragyogott az alkony rózsaszínében, míg a másiknak az árnyék jutott. Csak a páros számú házak fűrdhettek napfényben, a páratlanok — és ilyen volt a miénk is — homályban maradtak!

Mily jó lett volna kiszökni a sötét szobából s felkuszni a háztetőkre, melyeknek szélkakasai oly hivatogóan csillogtak! Irigység és gyűlölet fogott el a szemközti fekvő ház iránt, melynek legtöbb juttott a napsugarakból s melynek egyik ablakában két cserép vörös muskátli között egy szőke leánygyermek arca ragyogott. Szenvedélyesen kiöltöttem rá nyelvemet és csak azon sajnálkoztam, hogy ez oly rövid volt!

Nem tartott sokáig és elégtételt kaptam. Az ablakokban visszatükröződő láng egyre halványabb lett, a rózsaszínű falak lassan-lassan szürkére váltak s az árny ráborult a szemközti házra is. Félve vonakodva odahúzódtam nagyapámhoz.

— Jöjj közelebb, — szólt az aggastyán. — Elmondok neked egy szép történetet. Erőm fogytán van. Már nincs sok időm. Jöjj gyorsan.

Közelebb mentem hozzá és megfogtam a kezét. Megijedtem, mert ez a kéz jéghideg volt.

amelyben a halakat tetszésszerűen ideig lehet majd beraktározni, anélkül, hogy a hal ize megromlana.

Zimonyi Schwarz Mihály a gyár fölállítása érdekében főképpen Norvégiában folytatott tanulmányokat és e hó folyamán újból odautazik, hogy a részletes terveket az ott levő gyárak rendszere alapján készíttesse.

Az új vállalat javára lesz a helybeli bádogos- és olajiparnak is, amennyiben szelencze- és olajszükségletet Fiumében fogja fedezni. A gyár leginkább női munkásokat fog alkalmazni, de a halászatot a tenger melléki halászok fogják végezni.

Értesülésünk szerint az új gyár a jövő év végén tartozik üzemét megkezdeni. A gyár építését, mielőtt a telekre nevez a minisztériumban megállapodás történik, nyomban megkezdik, úgy hogy minden valószínűség szerint a halkonzervgyár már a jövő év tavaszán megkezdheti működését.

A gyárral kapcsolatban érdekes magyar-horvát differenciák támadtak. Halkonzervgyár létesítésére ugyanis Scomersa F. gazdag czirk-veniczai polgár is tett ajánlatot, de a koncepcziót Zimonyi Schwarz Mihály kapta meg. A helyben megjelenő „Novi List” tegnapi számában megtámadja az új gyárat és szemfényvesztésnek mondja azt az állítást, mintha az új gyárnak Fiumében való létesítése a horvát halászat hasznára volna. Sőt Szerényi államtitkárt is megvádolja, hogy Zimonyi Schwarz Mihálylyal paktált. Ezzel szemben megbízható forrásból azt az értesülést vettük, hogy a kormány azért nem fogadta el Scomersa

— Nagyapám, fázo? — kérdeztem.

— Egy szép történetet — folytatta ügyet sem vetve kérdésemre — a szép hercegnőről, aki oly ragyogó kalapban haladt át az éjszakán, hogy a kakasok kukorékolni kezdtek, mert azt hitték, hogy itt a hajnal. De a történet kissé hosszú és te megint messzebb vagy . . .

— Nagyapám, kinézek az utcára, hogy nem látom-e a hercegnőt . . .

Azt hiszem, nevetett, mert hallottam fogainak egymáshoz ütődését. A szemközti ház tetőzetének egy toronygombjáról az aggastyán fejére hullott egy fáradt fény sugar, úgy hogy feje olyan volt a homályban, mint egy csontváz koponyája.

Halk recsenést hallottam, mintha valaki gyufát gyújt, de fény ezuttal nem villant fel. A karosszék recsegett, azután újra mély, hosszú csend lett.

E percztől kezdve többé sohasem láttam nagyapámat.

Kis vártatva bejött édesanyám a lámpával. Egy tekintetet vetett nagyapámra, azután felsikoltott. Majd engem karjára emelt, szememet befogta és kivitt a szobából. Azután sirva visszament.

Én a mezőre nyíló ajtón át kiléptem a szabadba. Am a ragyogó napnak már nyoma sem volt s egyhangú sötétség feküdt a tájon.

Sirni kezdtem.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Nagyapó halála.

Írta: Legrand-Chabrier.

Csodaszép naplemente volt. Oly élénken emlékezem rá, hogy a mai ólomszínű égboltozatra oda tudnám festeni a nagy, élénk vörös foltokat, az aranyárga felhőket, s háttérnek az ég egyre jobban halványodó kékjét. Szerettem volna megszökni hazulról, hogy a napot megfogjam s eltüntessem mellényem zsebében, mint egy új és ragyogó sou-darabot. Ez épp úgy mulattatott volna, mint a bűvészek mutatványai.

Am édesanyám nem azt az ajtót nyitotta ki előttem, mely a mezőre vezetett, hanem a nagyapám szobájába nyílt.

— Menj be hozzá. Úgy hiszem, neveden szólított.

Beléptem. A falak, a butorzat, a nagyapám együtt és külön-külön némák voltak és sötétek. Az ajtó becsukódott mögöttem s körülöttem ólalkodott a feketeség. Am az ablakon át beáramlott a fény. Arrafelé tartottam s megbotlottam a nagyapám lábaiban, melyeket a sötétben gáncsul elém vetett.

— Ó jaj, te vagy?

Nagyapám szomorúan sóhajtott, mert kísérlete, hogy engem elfogjon, nem sikerült. Béna lábai felmondták a szolgálatot. A győztes büszke diadaléretével állottam oda az ab-

ajánlatát, mert közel ötször akkora szubvencziót kért, mint Zimonyi Schwarzk és ezzel szemben kisebb termelési kvantumra kötelezte magát. Egyébiránt a kormánynak nincs szándékában akadályokat gördíteni más konzervgyár létesítése elé, annál kevesebbé, minthogy így módon a gyártás specializálódna. Az egyik gyár egyik, a másik gyár másik halfaj feldolgozásában fejtené ki tevékenységét s így módon világhírre tehetne szert a magyar halkonzerv-ipar.

— **Fiume és a horvátok.** A horvátok álláspontja Fiume hovatarozandósága dolgában rég ismeretes. Ismerjük azt a horvát politikusok régebbi kijelentéseiből és Supilonak nemrég tett nyilatkozatából is. A horvátok ma is maguknak szeretnek vállalni Fiumét s ez a kívánságuk megnyilatkozik mindannyiszor, valahányszor erre alkalom kínálkozik. Nem mulasztottak el ezt ezuttal sem, amidőn a Starcević-párt manifesztummal fordult a horvát néphez, bírálva a magyar kormány eljárását. Ránk a manifesztumnak az a része vonatkozik, amelyben hangoztatják, hogy a magyarok eddig már két részt sikkasztottak el Horvátország területéből: Fiumét és a Murakózt. A felhívás ezután azt mondja, hogy a magyarok most a horvát nyelv jogát akarják megnyirbálni. A starcevićisták azután a fiumei rezolúció csúfos bukására hivatkoznak és hangoztatják, hogy az egyedüli üdvözítő horvát nemzeti politika a Starcević-párté s minden igaz horvát hazafinak ez kell hogy legyen a hitvallása. — Most már csak az a kérdés, hogy voltaképpen mi a különbség a horvát Starcević-párt és a rezolúcionista politikája között? Az egyik a másik programjából született. De meg Magyarországgal szemben tanúsított maguktartásában is egyik: mindig a magyart ütik mind a ketten.

LEGUJABB.

— *Táviratok és telefon-hírek* —

A horvát válság.

Magyarok üldözése.

Varasd, július 12. A zavargások egyre tartanak. A magyarok ablakait a horvát lakosság egytől-egyig bezúrta. *A magyar tisztviselők inzultálása napirenden van* s az itt élő magyarság helyzete napról-napra tarthatatlanabbá válik. Számos család táviratban kért a kormánytól segítséget.

Bojkott a magyar iparcsikkok ellen.

Zágráb, július 12. A horvátok magyarellenes hangulatára jellemző jászalábbi értesülés: Bizottság alakult most, amelynek célja az, hogy a horvát kis- és nagykereskedőket a magyar iparcsikkok szigorú bojkottálására figyelmeztesse. A bizottság már meg is kezdte működését és körleveleket küldött szét Horvátország minden községébe. A mezőgazdasági bank, amelynek Fiumében is van fiókja, szintén elhatározta, hogy a magyar üzleti világgal minden összeköttetést megszakít.

A Dráva hidját elpusztítják?

Zágráb, július 12. Az a hír járja, hogy a horvátok a Dráva hídja ellen merényletet készülnék elkövetni. El akarják pusztítani, hogy a vasúti összeköttetés megakadjon. A Dráva hídjához csendőrséget rendeltek ki, amely éjjel-nappal őrizni fogja a készülő merénylet ellen.

A kiegyezés.

Bécs, jul. 12. A magyar és osztrák miniszterek ma délelőtt fél 11 órakor az osztrák miniszterelnökség palotájában folytatták a kiegyezési tárgyalásokat. A tanácskozáson résztvettek a vasúti műszaki előadók is.

Nyelvkérdés a Reichsrathban.

Bécs, jul. 12. A nyelvkérdés dolgában felmerült ellentétek elsímultak a Reichsrathban, amennyiben egy ideiglenes megoldási formát találtak. E szerint az ülésekről szóló jegyzőkönyvet kizárólagosan németül vezetik, de három pótléket csatolnak hozzá: I., II., III. jelzéssel. Az I. jelzés alatt az indítványok, II. alatt az interpellációk és III. alatt a kérvények lesznek mellékelve azon a nyelven, amelyen benyújtattak, de a nem német nyelvékhez hiteles német fordítás csatolandó. Ugyazintén az elnökséghez is különböző nyelven nyújthatók be az iratok, a megfelelő német fordítás kíséretében.

Tűz a budapesti klinikán.

Budapest, jul. 12. Ma reggel rövidzárlat következtében tűz támadt a klinika nő osztályában. A betegek között óriási pánik tört ki. A tűzoltók nyomban a helyszínén termettek s még mielőtt a tűz nagyobb pusztítást vitt volna végbe, eloltották. A kár jelentéktelen.

Automobil-szerencsétlenség.

Bécs, július 12. A Kahlenbergen egy tűzoltó-automobil kipróbálásánál nagy szerencsétlenség történt. Visszajövet az automobil óriási sebességgel száguldott s eközben egy magaslatról a mélységbe zuhant. *Chiril* tűzoltó-tömlőgyelölő a fején életveszélyesen megsbesült s egy másik tűzoltó is sérüléseket szenvedett. Az automobil összezúzódott.

VÁROSI ÜGYEK.

A városi állandó bizottság ülése.

A városi állandó bizottság ma délelőtt *Bellen* András dr. alpolgármester elnöklétével ülést tartott, amelyen *Grossich* Antal dr., *Minach* János, *Ossoinack* János, *Rubinich* János, *Sirola* Albert és *Snoquina* A. F. városi delegátusok vettek részt.

Bellen András dr. megnyitván az ülést, üdvözlö az új delegációt.

Dardi Vazul városi tanácsos egy Plasseban létesítendő villamostelep javaslatát olvassa föl.

Snoquina, Rubinich, Sirola hozzászólása után a városi delegáció elhatározza, hogy nyilvános versenytárgyalást hirdet a villamosmű építésére.

Ezután *zart ülés* következett, amelyen a Plasse község részére beszerzendő két centrifugális szivattyú megrendelése dolgában tanácskoztak. A két szivattyút a Schutzer testvérek cégtől Winterthurból rendelik 7000 koronáért. Elhatározták továbbá, hogy a Zvir-forrás új szivattyúállomáshoz 7500 koronáért új szivattyút rendelnek ugyancsak attól a német cégtől. Végül elhatározta a bizottság, hogy az új víztartót 7200 koronáért egy londoni cégnél rendel meg.

A bizottságokból. A városi fogyasztási adó ellenőrző bizottsága tegnap délután 5 órakor *Gerbas* Armin elnöklésével ülést tartott, amelyen a bizottság valamennyi tagja résztvett. Az ülés egyedüli tárgya az elnök és al-

elnök megválasztása volt. Elnök lett *Gerbas* Armin, alelnökké pedig *Ossoinack* Jánost választották.

A *közmunakügyi bizottság* szintén tegnap tartotta első ülését *Luppis* A. F. alpolgármester elnöklésével. Megejtették az elnökválasztást és *Luppis* A. F. alpolgármestert elnökké, *Dumicich* Mátyást pedig alelnökké választották.

KÜLÖNFÉLE.

— **A montenegrói trónörökös Fiumében.** *Dautlo* montenegrói trónörökös ma reggel a gyorsvonattal Bécsből ide érkezett és a Magyar-horvát hajóstársaság »Gödöllő« gőzöselével azonnal folytatta útját Cattaróba, ahonnan hazautazik Cetinjébe.

— **A haditengerészet főparancsnokának utja.** *Montecuccoli* Rudolf gróf tengernagy, a haditengerészet főparancsnoka, ma reggel a st.-peteri gyorsvonattal Fiumeba érkezett és nyomban a rá várakozó »Lacroma« hadiyachtra szállott, amelyvel elutazott Dalmáciába.

— **Uj magyar nemes.** A hivatalos lap jelentése szerint a király *Reiner* Vilmos királyvárosi lakos, nagykereskedőnek és gyárosnak, valamint törvényes utódainak, a közgazdaság és közjótékonyosság terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet adományozta »banijai« előnévvel.

— **A fiumei honvédek gyakorlaton.** A 20. honvéd-gyalogezrednek Fiumében állomásozó százada tegnap este a 9 óra 20 perczkor induló személyvonattal *Schieb* századparancsnok, *Molnár* József főhadnagy és *Nagy* Sándor hadnagy vezénylete alatt ezredösszpontosításra Nagykanizsára utazott. Az ezredgyakorlatok a Balaton mentén folynak le és két hétig tartanak. A század azután visszatér Fiumeba. Fiumében csak egy készütség maradt, *Schwarz* Jenő hadnagy vezénylete alatt, aki egyúttal a századparancsnok távolléte alatt a honvédségi állomásparancsnoksági ügyeket is végzi.

— **Amerikából visszatért hadihajók.** Póla tudósítónk jelenti, hogy a »St. George« és »Aspern« hadihajók visszaérkeztek Amerikából Pólabá és a dalmát vizekre indultak, hogy csatlakozzanak a nyári hajórajhoz, amely a dalmát vizeken gyakorlatozik.

— **Uj tender a haditengerészet részére.** A Lazarus-gyárban most készült el haditengerészetünk részére a második új tender, amelynek átvételére tegnap érkezett ide Pólaból *Berthold* Sándor korvetkapitány és *Dworák* Jarozlav tengerész-mérnök.

— **Te bűdös!** Ennek a nyájas megszólításnak nagyságos *Olay* Lajos képviselő úr által a magyar képviselőház üléstermében történt meghonosítása alkalmából lapunk egy olvasójától a következő mulatságos apróságot kaptuk:

Érdekes és a nagyközönség előtt is jól ismeretes kis párbeszéd folyt le az országházában *Fenyvessy* Adolf, a gyorsroda főnöke és *Olay* Lajos függetlenségi képviselő között, melynek folytatása bizonyára a bíróság előtt fog lejátszódni.

Csak sajnálattal kell konstatálnunk, hogy még a függetlenségi képviselők között is akad olyan, aki ellenfelének — talán más fégyver hiányában — a zsidó felekezetet sértő kifejezést vág a szemébe.

Erről a szomorú tényről egy igen kedves epizód jut eszembe, mely egy vidéki bíróság előtt játszódott le és amely *Fenyvessy* Adolfnak vizsgálatalásul és némi elégtételül is szolgálhat.

Egy kereszteny egy zsidónak felhevülés közben azt mondta:

— Te bűdös zsidó!

A zsidó önértéket e kifejezés roppantul bántotta és a bíróságnál keresett elégtételt.

Mindkét fél megjelenvén a bíróság előtt, hosszú vita után a bíró úgy ítelt, hogy ez a kifejezés nem felekezeti sértés, mert epp úgy mondhatja bárki a másoknak: «te büdös keresztény», vagy «te büdös mohamedán». A «büdös» szó nem becsületsértő kifejezés.

A zsidót nem elégitette ki ez a döntés, látván azonban, hogy a dolgon úgy sem segíthet, nagybusan távozott.

Arca szomorúságát azonban hirtelen derűség váltotta fel, visszafordult és ily módon köszönt el a bírótól:

— Köszönöm szépen; alásszolgája, büdös bíró ur!

Természetesen a jelenlevőket nagy kacagás fogta el.

Ez az érdekes kis epizód igen tanulságos és intő példát szolgálhat azoknak, akik szaglószerűk kitejtettségét szeretik fitogtatni — a jó izlés rovására. (H. M.)

— Az Osztrák Lloyd új hajója.

Jelentettük már, hogy az Osztrák Lloyd legújabb gőzösét, a «Baron Beck»-et tegnap bocsátották vízre Triesztben. A hajóról trieszti tudósítónk a következőket írja: A «Baron Beck» 108-60 méter hosszú és 13-05 méter széles. Négy hatalmas raktárában 4100 tonna súlyú áru fér el. A teljes kényelemmel berendezett gőzösön száz utas is elfér. 70 első osztályú és 30 másodosztályú hely van rajta. Ezenkívül kényelmes, díszesen berendezett szalonok is állanak az utasok rendelkezésére. A «Baron Beck» gépezete 2800 lóerőre van berendezve s átlagos sebessége 13 tengeri mértöld óránként. Az új gőzös szeptember első napjaiban készül el teljesen és még abban a hónapban teszi meg első tengeri útját.

— **A kivándorlás növekedése.** A statisztikai hivatal legújabb, *május havi* füzetében a kivándorlás *nagymérvű emelkedéséről* nyújt elszomorító adatokat. Ezek szerint május hó folyamán 16.739 egyén vándorolt ki: közülök 14.964 Amerikába. Az előző év május havához képest erős a növekedés, amennyiben ekkor 11.381 volt a kivándorlók száma.

— **Román hajó kikötőnkben.** A «Bucarest» nevű román hajó tegnap érkezett Rotterdamból kikötőnkbe. A hajó 3000 tonna fozófatot hozott a Nemzetközi Bank részére. Érdekes megemlíteni, hogy hosszú idő óta ez az első román hajó, amely a fiumei kikötőt fölkereste.

— **Nagy gyapotszállítmány.** Tegnap érkezett kikötőnkbe az «Orseolo» olasz gőzös, amely 3500 bál gyapotot hozott Calcuttából a Forgalmi Bank részére.

— **Halálos szerencsétlenség.** Ma délelőtt halálos szerencsétlenség történt a Batthyány-rakodóparton, a 23. számú raktár építkezésénél. Reggel 7 órakor különböző építőanyagokat huztak föl a csigán a felső állványra. A munkálatoknál foglalatokodott *Hriliac* Girolamo 18 éves munkás is. Amint a csiga egy háromméteres követ húzott a magasba, a kő kiesett a kötelek közül és rázuhant a fiatal munkásra. A szerencsétlen ember szörnyű zúzódásokat szenvedett és félholtan terült el a földön. A mentők a kórházba szállították, ahol rövid idő múlva meghalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— **D'Annunzio mint aknarobbantó.** A leleményes D'Annunzio ismét új czimen szerepel az olasz lapok hírovtában. Carrara közelében nagy hegyrobbantásra készülne. A Monte Maggiore nevű hegyből akarnak robbantással óriási mennyiségű márványt kiszakítani. Ebből a célból a hegynek egy pontján, a «Költők árka»-ban két aknát fúrtak s 8000 kilogramm puskaporral töltötték meg. Állítólag ez a legnagyobb mennyiségű robbantószer, amelyvel eddig Európában robbantottak. Hozzávető számítás szerint a robbanás ereje körülbelül 190.000 köbméter, vagyis félmillió tonna márványt fog a hegy méhéből kifejteni. A robbantást villamos készülékkel végzik, amelynek billentőjét július hó 14-én a nagy Gabriele d'Annunzio fogja megnyomni, hihetetlen nagyszabású ünneplés s a hirharsonák zengése közepette.

— **Fertőző betegségek.** A városi közegészségügyi hivatalnál e hó 1-től 7-ig a következő fertőző betegségeket jelentették be: bárányhimlő 1, vörheny 3, kanyaró 1, diftéria 2, egyéb betegség 1. Ezekon kívül egy tífuszos beteget Szusákról szállítottak be a városi kórházba.

— **Uj ipari és fakeskedelmi részvénytársaság Zágrában.** *Berger fakeskedelmi részvénytársaság* czeg alatt Zágrában részvénytársaság alakult 2 millió korona alaptőkével (100.000 drb. 200 koronás részvény), mely átveszi a Berger A. fakeskedelmi czég üzletét és azt kiterjesztve tovább folytatja. Az igazgatóság tagjai: Brunner Rudolf nagykereskedő (Trieszt), baró bonfilii Treves Mario nagybirtokos (Padua), Legne S. nagykereskedő (Trieszt), Berger Asdrubal (Zágráb), Berger Francesco (Trieszt), Deutsch Albert a zágrábi hitelbank igazgatója, Kronfeld Leó bankár (Zágráb), Pollák Oszkár, a Banca Commerciale igazgatója (Trieszt.) A felügyelő-bizottság tagjai: Brunner Armin nagyiparos (Trieszt), Hartl Hugó nagykereskedő (Zágráb) és Steiner Miksa dr. ügyvéd. Ügyvezető-igazgató: Berger Asdrubal.

— **A Magyar részvénytársaság délafrikai vállalatokra felsz. a. 1906.** évi mérlege az 1 millió korona alaptőke teljes leírása után 9230 korona vagyon-egyenleget tüntet fel.

Olvassóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a «Globus» hírlap-elárúsító üzletben, Vinc. de Domini-utca — A m. kir. dohánynagyüzletében, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likőr-üzletében, Deák-Corso. — Devesovich Giov. trafikban, Riva Szápáry. — Barbis Giov. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban („Unio”-nyomda, Riva Szápáry, Adria-palota.)

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovács Zoltán.
Felelős szerkesztő:
Murai Jenő.
Kiadótulajdonos:
«Unio» könyvnyomdai műintézet.

Elveszett több darab váltóürlap, köztük 2 drb. aláírva (4 és 2 koronás bélyeggel) in bianco J. R. czég teljes névalírásával. A becsületes megtaláló kéretik, hogy adja át kiadóhivatalunkban, hol 20 (husz) korona jutalmat kap.

CIGALE tengeri fürdő LUSSINPICCOLO mellett.

PROSPEKTUS KIVÁNATRA.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4 $\frac{1}{2}$ % netto kamatot

terít meg mátol kezdve feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Bankintézetnél

16—18 éves, négy polgárit végzett, magyarul, olaszul tudó fiatal ember **segéd-hivatalnok** (levéltáros) minőségben felvétetik.

Ugyanott 16—18 éves fiú, ki magyarul, olaszul ért, **hivatalsszolgá-**nak kerestetik. Ajánlatok „Törekvő” jellegre a kiadóhivatalba küldendők.

Gyermekkertésznő,

magyar és német, kerestetik két gyermek mellé. Abbazia, Villa Augusta — Rosenberg.

Lakatostanonczul

felvétetik két fiú Csernyus István épület-lakatostnál, Via Serpentina 16. szám.

MIRAMAR

Nagyszálló Cirkvenicán

Nyári és téli üdülőhely
és tengeri fürdő.

A szálloda közvetlenül a tengerparton, a fürdő közelében fekszik.

Modern berendezés. —
Kávéház és étteremmel.
Lift — villanyvilágítás —
Olvasó terem.

Hidegvízgyógyintézet —
— Meleg házi fürdők. —

Figyelmes kiszolgálás
Mérsékelt árak

A szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon-száma: 224.

A Fiumei Népbank Részvénytársaság

Fiume, Via Andrassy 1. szám, I. emelet,

elfogad takarékbetéteket takarékkönyvecsékre, tiszta 4% kamatozás mellett.

„OLIMPO“ Szoba és czimerfestő vállalat.

CINEMATOGRAF
Via Germania 11. sz. Braida.

Naponta előadások d. u. 4 órától kezdve.

Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10 órától 1-ig és d. u. 4-től 10-ig.

Rendkívül érdekes képek.

Kiváló Ujdonságok:

A rendőrség kutyái.

A megtámadott kocsiposta.

A durezás fia stb. stb.

Belépti díj:

I. hely 40 fill. II. hely 20 fill.

Katonák és tíz éven aluli gyermekek a felét fizetik.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy Via del Pino 9. szám alatt czimer-, szobafestő és mázó-üzletet nyitottunk.

Elvállalunk szoba- és diszletfestést, mázó- és leggyorsabb kivitelű a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vászon- és üveg-czímablák készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

mely tisztelettel

Kurz Frigyes és tsa

Via del Pino 9. szám.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi gyátmányok.

Rákóczi vendéglő

Az új kivándorlási palotával szemben.

Tulajdonos: Gulyás László.

Valódi magyar konyha. Étkezésre elfogadok előfizetőket.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Gyönyörű kerthelyiség kuglizóval, mely már elkészült és a t. közönség rendelkezésére áll.

„Progresso“

Cinematograf (Mozgófényképek)
ANDRÁSSY UTCZA 1. SZ.

Legújabb műsor:

Lehetetlen öngyilkosság.

Santuzza bucsuja.

A kedvenc megostromlása.

Nina a kaszányában.

A NEWYORK VÁROSÁHOZ czimzett

áruházban (Andrássy-utca, Casa Rotonda)

kaphatók a legdivatosabb női gyapjuszövetek,

BATTISZTOK, ZEFIROK, VÁSZNAK,

kész uri, női és gyermekruhák és mindennemű fehérnemű.

Megtételezés vásárlási kényeszer nélkül.

Teljes jótállás az áruk kitűnő minőségeért.

VERSENYEN KIVÜLI OLCSÓ ÁRAK.

Minél számosabb látogatást kér

a Newyork-Áruház tulajdonosa

Andrássy-utca (Rotonda-ház), a Rosenthal-féle játékszerüzlet mellett.

Cantrida WEISS M.

fürdő és vendéglő.

Megnyílt május 21-én.

Bérletjegyek, melyekbe a villamos és az omnibusz használata bele van értve, valamint egyes használatra érvényes jegyek kaphatók úgy a villamos kocsik kalauzainál, mint a fürdő pénztáránál.

Omnibusz csatlakozás minden villamos kocsinhoz.

Tisztelettel

Mittel Alajos

fürdőtulajdonos és vendéglős.

Corso 11. sz. FIUME Corso 11. sz.

≡ a várostorony átellenében ≡

Ujjonnan érkeztek:

kész és mértékre szabott női toilettek vászonból.

Gyönyörű

blúz-ujdonságok

battiszt-, pongis-, vászon- és zefirekben.

Fürdő-öltözékek

hölgyek részére (új reformszabás); urak részére darabonként 2 koronától feljebb.

Fürdő-kalapok és fürdő cipők.

Frottir-köpenyek és frottir kendők.

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria 1. sz. Zmales-ház.

Készít:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat.

Mérsékelt árak. Kifogástalan szabás.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

gyógyszertára

— a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizsek, oalettizettek és szépitőszerek, stb. stb.

Használt és új

Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyátmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Dr. PACHANY A.

FOGORVOS FIUMÉBAN

működik minden hétfőn, szerdán és csütörtökön d. u. 3-6

„Villa Felice“ Abbaziában.

Szájpadlás nélküli szabadalmazott

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készít

FRISCH LEO

fogműterme, az Adamich-tér sarkán Via Lido 2. II. emel. (Rinaldi ház)

naponta d. e. 8-12 és d. u. 2-6,

Minden műtétet **fájdalom nélkül** személyesen végez

Foghúzás, arany-ezüst és porcellán-plombirozás.

Aranykoronák; szájpadiás nélküli arany fogsorok;

porcellán és arany fogsorok (legújabb), Kaucuk- és smaltol-fogsorok.

Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők jelenléte mérsékeltben részesülnek.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának

(Gyár Budapest-Kőbánya).

fiumei főraktára.

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggyár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226-

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márcziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak.

Bárhova házhoz is történik szállítás.

Detail elárúsító helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szövetség) Corso Pro-lungato. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos: Bardola V.

Mindenkor friss csapolás

a Bonavia szállóban, tulajdonosa: Scala Ferdinánd; a Sorko-féle vendéglőben, a községi takarékpénztár épületében, Batthyányi rakodópart 10. és a New-York kávéházban, Corsia Deák.

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Nyomatott az „Unio“ könyvnyomdában Fiume, (Adria palota, Riva Szápáry).